

TANTÁRGYI TEMATIKA

Társadalomtörténet

2023/2024 tanév I. félév

Személyügyi, munkaügyi és szociális igazgatási alapszak

nappali/levelező

Tantárgy neve: <i>Társadalomtörténet</i>	Tantárgy Neptun-kódja: AJJOT132MTN1, AJJOT132MTL1 Tárgyfelelős intézet: <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i> Tantárgyelem: <i>kötelező</i>
Tárgyfelelős: <i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i>	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: <i>Őszi félév</i>	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: <i>12 előadás/félév</i>	Számonkérés módja: <i>aláírás, kollokvium</i>
Kreditpont: <i>4</i>	Munkarend: <i>levelező</i>
A tantárgy feladata és célja: <i>A társadalomtörténet című tárgy az egyes korszakok társadalmának történeti alapismereteit kínálja. Figyelemmel kíséri a magyar történelem társadalmi normáinak kialakulását, fejlődését és elemzi azok tartalmát. A tárgynak a társadalmi kultúrát megalapozó szerepet is szánunk. A tárgy célja, hogy történelmi dimenzióban ismertesse meg a hallgatókkal azokat a társadalmi folyamatokat, amelyek a szociális jogok, a szociális igazgatás, a munkaerő-gazdálkodás és a munkajog intézményeinek kialakulását befolyásolták. A tantárgy belső rendszerét a hazai és egyetemes történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki.</i> Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás: T1, T2</i> <i>képesség: K2, K3,</i> <i>attitűd: A2, A6</i> <i>autonómia és felelősség: F2, F4, F5, F6, F7, F10</i>	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: <ol style="list-style-type: none"> 1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. 2. Történelem- és társadalomelmélet. Mi a társadalomtörténet? A társadalomtörténet histogramja 3. A magyar társadalomtörténet-írás közelmúltja és jelene. Társadalmi rétegződés 4. Ókori társadalmak: Athén, Spárta, Róma 5. A középkori Európa társadalma 6. Polgári átalakulás hatása a társadalomra Európában 	Gyakorlat:

7. Magyarország társadalma az Árpád-ház időszakában 8. Társadalmi változások Magyarországon 1301-1526 9. Társadalmi változások Magyarországon 1526-tól a Kiegyezésig 10. A Dualizmus időszakának társadalma 11. Az I. világháború korszakának társadalmi jellemzői 12. Horthy korszak társadalma 13. Magyarország társadalma 1945-1956 között 14. Társadalmi változások Magyarországon 1956-tól napjainkig	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek, amelynek értékelése ötfokozatú jeggyel történik. Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

Akik kredit beszámítás eredményeként 2 kreditet kaptak, azok 1; 6-7; 9-11. és 14.; 17-23. tételekből, valamint az előadások anyagából kell vizsgáznuk.

EGYSÉGES TÉTELSOR**NAPPALI ÉS LEVELEZŐ HALLGATÓK RÉSZÉRE****MTB ALASZAKOS HALLAGTÓK RÉSZÉRE****A „TÁRSADALOMTÖRTÉNET” CÍMŰ TANTÁRGYHOZ**

1. Társadalomtörténet kialakulása, irányzatai, iskolái Európában
2. A magyar társadalomtörténet képviselői, irányzatai
3. Az ókori európai civilizáció társadalma, különös tekintettel Athénra és Spártára
4. Az ókori Róma társadalma
5. Nyugat-Európai társadalmi fejlődés a Germán korszakban
6. Hűbériség Nyugat-Európai változata
7. Rendiség Nyugat-Európai változata
8. A polgári átalakulás időszaka Nyugat-Európában
9. Diedricks társadalomtörténeti korszakolása
10. Társadalmi viszonyok a magyar királyság első századaiban
11. A rendi társadalom és a köznemesség kialakulása Magyarországon

12. *A nem szabadok és a jobbágyság a középkori magyar társadalomban*
13. *A bevándorolt népek társadalma a középkori Magyarországon*
14. *A városi polgárság a 12-14. századi Magyarországon*
15. *Nemesség és polgárság Magyarországon 1526 és 1847 között*
16. *Paraszttság a Mohács utáni Magyarországon*
17. *Magyarország betago­lása a birodalom közösségébe 1850-1867*
18. *A társadalmi struktúra átalakulása a 19-20. század fordulóján*
19. *A Horthy korszak társadalma*
20. *A magyar társadalom 1945 és 1948 között*
21. *Társadalmi változások Magyarországon 1949-1956 között*
22. *A magyar társadalom 1957-1989 között*
23. *A rendszerváltozás és társadalmi hatásai*

Kötelező irodalom:

1. **Petrasovszky Anna:** Társadalomtörténeti jegyzet MTB alapszakos hallgatók részére, E-learning tananyag, Miskolci Egyetem 2020.
2. **Bódy Zsombor – Ö.Kovács József (szerk.)** Bevezetés a társadalomtörténetbe Osiris, Bp., 2003.
3. **Diedericks - Lindbald - Noordam - Quispel - Vries:** Nyugat-európai gazdasági- és társadalomtörténet. Osiris, Bp. 1995. 17-21. oldalak
4. Mary Evans: Short History of Society, Making of the Modern World, Open University Press, 2006. London
5. **Eckhart Ferenc:** Magyar alkotmány- és jogtörténet Osiris, Bp., 2000. (44-68; 166-188, 212-239, 269-314. oldalak)
6. **Gyámi Gábor - Kövér György:** Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig Osiris, Bp., 2001.

Ajánlott irodalom:

1. **Vári, András:** Herren und Landwirte. Ungarische Aristokraten und Agrarier auf dem Weg in die Moderne 1821–1910. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 2009
2. **Ránki György:** Mozgásterek és kényszerpályák. Válogatott tanulmányok Bp., 1983.
3. **Werbőczy István:** Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae, M.Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.